

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств **Миколаївської області**
щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2022 року

**Опитування закінчилося з
початком війни**

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в I кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Миколаївської області у I кварталі 2022 року свідчать, що напередодні війни респонденти очікували **зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні**, водночас **оптимістично оцінювали перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Інфляційні очікування підвищилися. Девальваційні очікування залишалися високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 7.1% (у попередньому кварталі – 25.0%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 1.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги вищими темпами:** 78.6% респондентів (у попередньому кварталі – 68.8%) очікували, що зростання цін перевищить 7.5%. У цілому по Україні – 67.7%. **Головними чинниками інфляції** залишалися витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **продовження девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 78.6% респондентів (у попередньому кварталі – 75.0% респондентів), у цілому по Україні – 81.6%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 7.1% (у IV кварталі 2021 року – 12.5%) (таблиця), у цілому по Україні – 7.2%;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 35.7% (у попередньому кварталі – 37.5%), у тому числі на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 33.3% (у попередньому кварталі – 42.9%). У цілому по Україні баланси відповідей – 17.0% та 23.3% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар:** баланс відповідей – 23.1% (у IV кварталі 2021 року – 14.3%). Водночас респонденти очікували, що обсяг інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт залишиться без змін: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 9.1%). У цілому по Україні баланси відповідей – 14.3% та 0.9% відповідно;
- **зростання кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – 7.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 12.5%) (графік 4). У цілому по Україні очікувалося помірне зростання кількості працівників – 1.5%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства, високими темпами:** баланси відповідей – 100.0% та 71.4% відповідно (у IV кварталі 2021 року – 93.3% та 75.0% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів та послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливали ціни на енергоносії, сировину та матеріали, а також курсові коливання гривні (вплив чинника збільшився) (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника високими темпами:** баланси відповідей – 64.3% та 71.4% відповідно (у IV кварталі 2021 року – 31.3% та 66.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти продовжували називати занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали, а також надмірний податковий тиск. Значно вище, ніж у попередньому кварталі респонденти оцінювали вплив обмежених можливостей отримання кредиту (графік 5).

Респонденти області прогнозували зменшення потреби в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Більшість респондентів, які планували брати банківські кредити, надавала перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

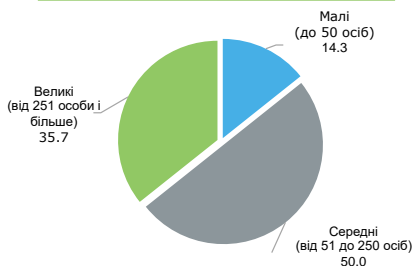
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств був добрий:** баланс відповідей – 7.1% (у попередньому кварталі – 6.3%), у цілому по Україні баланс відповідей – 6.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва був нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (як у попередньому кварталі);
- **підприємства області були спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 7.1% (у попередньому кварталі – 6.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

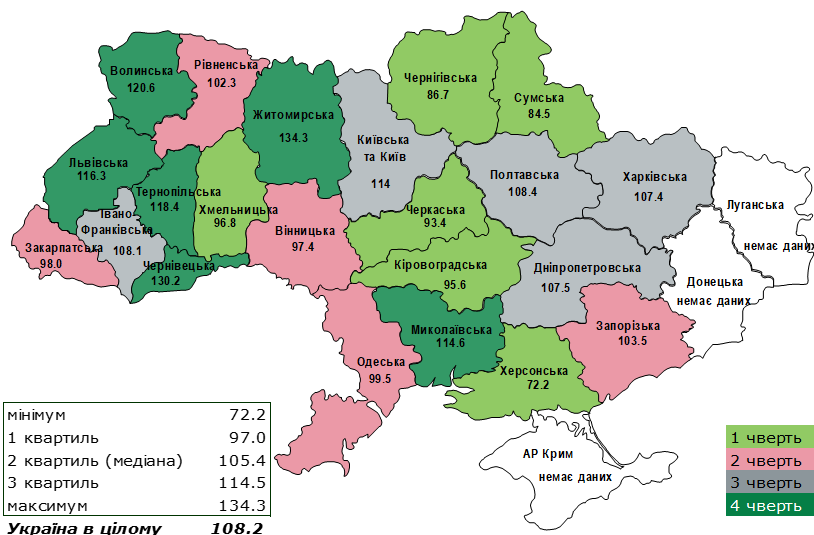

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 01–23 лютого 2022 року;
- опитано всього 14 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

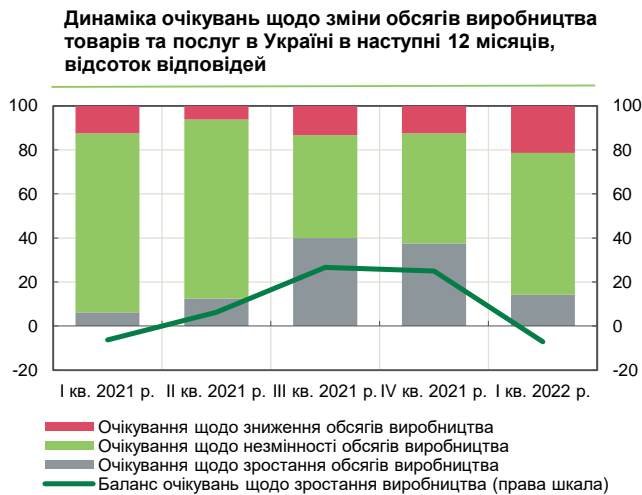
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	0.0	0.0	6.3	12.5	7.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	37.5	43.8	33.3	37.5	35.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-7.1	14.3	7.7	9.1	0.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	6.7	20.0	14.3	23.1
кількості працівників	-6.3	-6.3	0.0	-12.5	7.1

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

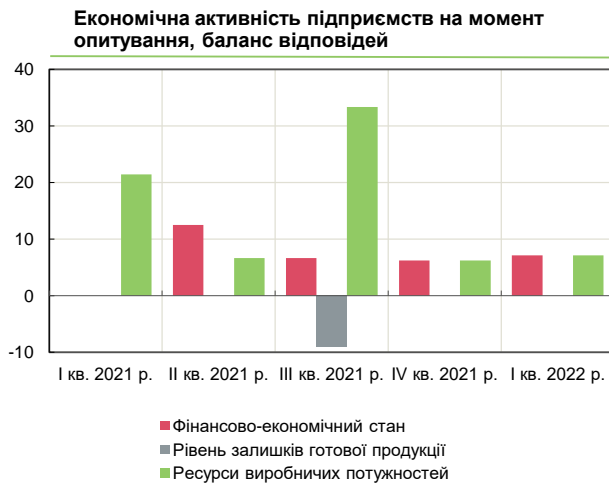
Графік 1

Графік 2

Графік 3

Графік 4

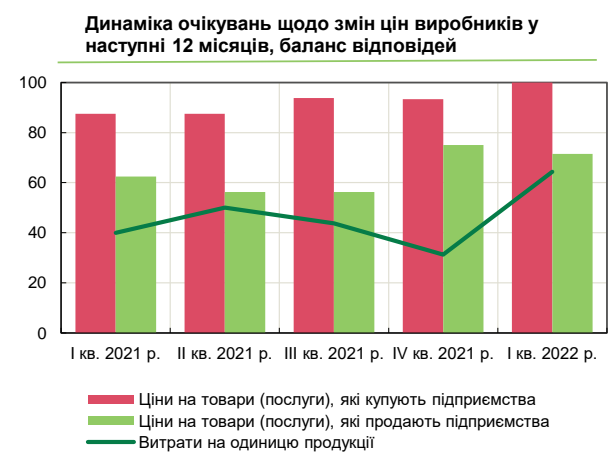

Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

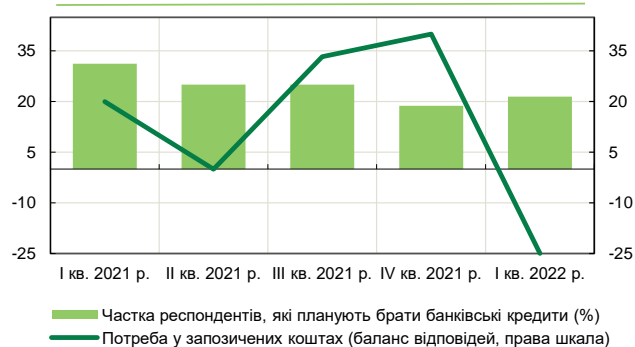
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

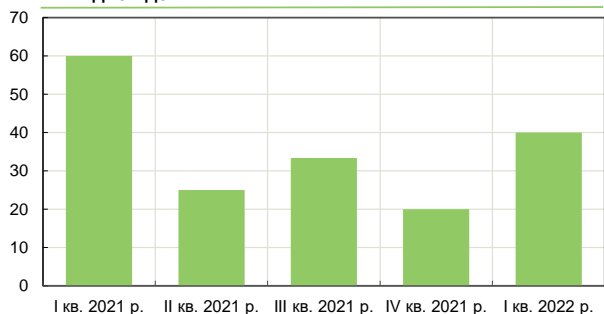
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

